

ønsket, at vores forslag er blevet behandlet adskilt fra det forslag, nr. L 40, som blev fremsat af SF. Det må vel nærmest tilskrives et uheld.

Vi opfatter ikke på nogen måde vores forslag som utidigt, tværtimod. Vi føler os i stor overensstemmelse med fagbevægelsens ønsker.

Enhedslisten finder generelt, at der er brug for en revision af forligsmandsloven, men i dette tilfælde har vi altså valgt at nøjes med at fremsætte forslag til ændring af de gældende afstemningsregler.

Det har i de senere år været et udbredt ønske i fagbevægelsen at få ændret afstemningsreglerne, og det er senest fremkommet på LO's repræsentantskabsmøde i oktober 1994. Vi synes sådanne set, det ville være et rigtigt signal til arbejdsmarkedets parter forud for de kommende overenskomstforhandlinger at meddele, at man er villig til at arbejde med det.

Vores forslag gør op med den forhadte 35 pct.-regel, som gør, at et mindretal kan bestemme over flertallet. Forslaget gør også op med de udemokratiske sammenkædningsregler, som gør, at nogle kan bestemme over andres arbejdsforhold.

Derudover gør forslaget op med hemmelighedskræmmeriet, som gør, at det er svært at finde frem til den åbenhed, som der burde være i forhandlingerne.

Endelig gør det op med muligheden for at stemme ved en kompetent forsamling.

De fire forslag mener vi er vigtige for at øge demokratiseringen og åbenheden i debatten og den enkeltes medleven i vedtagelsen af egne overenskomstforhold. Vi synes jo, det er et vældig godt forslag, og håber, at vi kan finde ud af at lave en sammenarbejdning af vores og SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Som et kuriosum af hensyn til, hvad der kommer til at stå i Folketingets forhandlinger, vil jeg godt bemærke, at det var interessant, at Fremskridtspartiets ordfører, fru Annette Just, totalt afviste forslaget, mens hr. Poul Nødgaard for en uges tid siden kunne se en række positive og rigtige ting i SF's forslag. Jeg ved ikke, om det afspejler de to linjer, som findes i Fremskridtspartiet, eller det er en ren tilfældighed. Men der er i hvert fald tale om lidt forskellige meldinger; for at sige det på jysk: Der er tale om ret forskellige meldinger til to forholdsvis ens forslag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at i Fremskridtspartiet mener vi det samme, ligegyldigt hvem der kommer op og siger hvad – hvad enten det er til det ene eller til det andet forslag. Der er bare ét problem: Vi taler altså med forskellige tunger, og SF må altså meget undskyldes, at vi ikke bruger samme ordvalg. På grund af det sene tidspunkt, og da der er endnu et lovforslag, der skal til behandling, mener jeg ikke, der er grund til yderligere debat.

Formanden:

Javel, det er der åbenbart heller ikke flere der synes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 25:

Forslag til folketingsbeslutning om ligebehandling i ansættelses- og uddannelsesforhold uanset etnisk oprindelse, national herkomst, hudfarve eller religion.

Af Anne Bastrup (SF) m.fl.

(Fremsat 16/11 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

SF's beslutningsforslag handler om, hvordan vi skal sikre, at alle uanset etnisk oprindelse, na-

tional herkomst, hudfarve eller religion behandles lige med hensyn til ansættelse og med hensyn til uddannelse.

Jeg vil gerne slå fast, at det er regeringens holdning, at alle former for diskrimination skal modarbejdes. Det gælder selvfølgelig også diskrimination på arbejdsmarkedet og i undervisningssystemet.

Dér finder jeg grundlæggende, at der er tale om et meget sympatisk initiativ fra SF's side. I erkendelse af, at det er nødvendigt at gøre noget ved dette spørgsmål, er der faktisk fra regeringens side taget en række initiativer i løbet af det sidste års tid.

Vi har fået vedtaget en handlingsplan til nedbrydelse af barrierer for indvandrere og flygtninge på arbejdsmarkedet. Denne plan, som Arbejdsministeriet har udarbejdet sammen med Undervisningsministeriet, rummer 18 forskellige aktiviteter, som spænder meget bredt, og som for tiden er ved at blive sat i værk.

Der er f.eks. tale om forskellige former for kurser, hvor indvandrere og flygtninge kan lære dansk, modtage vejledning og blive introduceret til arbejdslivet i Danmark.

Diskrimination på arbejdsmarkedet er også sat på dagsordenen i flere forskellige udvalg og nævn, der drøfter, hvordan man bedst kan håndtere de problemer, der er. Ansættelsesretsudvalget er i gang med at drøfte de regler, der gælder i forbindelse med ansættelsen og under ansættelsen. I den forbindelse vil udvalget også overveje, om der bør lovgives imod diskrimination, og hvordan en eventuel lovgivning bør udformes.

Nævnet for Etnisk Ligestilling blev, som det også nævnes i bemærkningerne til beslutningsforslaget, oprettet i 1993. Nævnets hovedformål er at fremme ligestilling mellem folk uanset etnisk baggrund.

Nævnet kan bl.a. komme med forslag til ændring af eksisterende lovgivning og kan iværksætte holdningsskabende aktiviteter med henblik på at fremme etnisk ligestilling. I november måned i år blev der nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til en række udspil, som dels skal påvirke holdningen til flygtninge og indvandrere, dels skal pege på denne gruppes kvaliteter. Endelig skal arbejdsgruppen opfordre til at skabe flerkulturelle arbejdspladser og gøre hverdagslivet mere interessant og mere udbytterigt for alle parter. Jeg har under alle omstændigheder til hensigt at give Folketinget en redegørelse sidst på folke-

tingsåret, hvor jeg vil præsentere de konklusioner, som man er nået frem til i de forskellige udvalg og arbejdsgrupper.

Regeringen kan fuldt ud tilslutte sig formålet med forslaget, nemlig at der gøres op med arbejdsgivernes mulighed for lovligt at diskriminere over for mennesker med en anden etnisk oprindelse, national herkomst, hudfarve eller religion. Men spørgsmålet er, om vi allerede nu skal lægge os fast på en helt bestemt model set i lyset af det arbejde, der er i gang. De nævnte arbejdsgrupper og udvalg har som sagt det samme formål.

Beslutningsforslaget er meget detaljeret og fastlægger indholdet i et kommende lovfor-slag. Det er, synes jeg, ikke særlig hensigtsmæssigt i betragtning af, at der netop foregår nogle overvejelser, som har det samme formål som beslutningsforslaget.

Jeg vil ikke her i dag komme med kommentarer til detaljerne i SF's forslag, men slutte af med at sige, at vi meget gerne vil tage SF's forslag med ind i de overvejelser, der gøres i øjeblikket, og at det også kan være med til at danne baggrund for et nødvendigt beslutningsgrundlag, som vi så senere i Folketinget kan vende tilbage til.

Men altså en positiv modtagelse af SF's formål og bestræbelser på, at vi ikke anerkender diskrimination på arbejdsmarkedet.

Lone Møller (S):

Det er en vigtig debat, SF rejser med dette beslutningsforslag: Hvordan kan vi undgå, at der sker diskrimination af fremmede på det danske arbejdsmarked? Der er ingen tvivl om, at vi må erkende, at det finder sted. Det er de fremmede, der har de dårligste job her i landet. Vi oplever en højere arbejdsløshed blandt de etniske minoriteter set i forhold til gennemsnittet. Vi oplever, at unge indvandrere trods de nødvendige uddannelsesmæssige kvalifikationer er dårligere stillet end deres jævnaldrende kammerater, og det er helt urimeligt. Vi må og skal sætte ind mod enhver form for diskrimination. Det handler om holdninger, og det handler om personalepolitik. Det er blevet formuleret på den måde, at den største barriere på arbejdsmarkedet er, at man ikke ser dansk ud, og det er desværre nok rigtigt. Men der findes ingen snuptagsløsninger på det område. Det er besværligt, men det skal selvfølgelig ikke afholde os fra at gå i gang.

Vi taler i den offentlige debat meget om integration af indvandrere og flygtninge. Gang på

gang udtaler vi med meget store bogstaver, at disse grupper skal være bedre til at indgå i det danske samfund. Her står vi med det modsatte problem. Det er ikke hos flygtninge og indvandrere, viljen mangler, men de har ikke mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet, og er de endelig kommet ind, er det som regel kun i de usynlige job.

Danmark har på dette område en række internationale forpligtelser til at føre en politik, der fremmer ligestillingen. Ministeren har i sin tale gennemgået en række af de initiativer, som regeringen allerede har taget. Jeg vil også gerne holde ministeren fast på tilsagnet om til foråret at give en redegørelse til Folketinget, hvor ministeren vil præsentere de konklusioner, man er nået frem til i de mange udvalg og arbejdsgrupper. Denne redegørelse skulle meget gerne munde ud i, at vi kan lave en samlet plan over, hvordan vi virkelig får taget hul på problematikken. Jeg vil ikke på forhånd udelukke, at der er behov for lovgivning, men jeg synes ikke, vi skal lægge os fast på, hvilken model vi vil vælge.

SF skriver i bemærkningerne til forslaget, at ministerens initiativ er behjertet, men at det stopper dér, hvor det bliver svært. Det er jeg nu ikke helt enig i. Jeg synes faktisk ikke, at man med de initiativer, som ministeren har iværksat, forsøger at stikke hovedet i busken. Tværtimod synes jeg, at man også berører de emner, som SF især fremhæver. Der henvises i forslaget direkte til loven om ligeløn til og ligebehandling mellem mænd og kvinder. Jeg har selv som ordfører på ligeløns- og ligebehandlingsloven talt om stramminger, men det var netop i erkendelse af, at de redskaber, som disse love var udstyret med, ikke virkede.

Det generelle problem, den usynlige forskelsbehandling, rammer vi ikke med lovgivning. De konflikter, vi primært har søgt at løse, og de tilfælde, hvor afskedigelsessager kom for retten, drejede sig om at indhente lønoplysninger til det forberedende retsmøde, godtgørelse ved uberettiget afskedigelse og andet.

Det er også på sådanne områder, jeg kunne forestille mig, at man eventuelt kunne lave en lovgivning, og jeg synes, vi skal vente og se, hvad resultatet bliver af de forskellige udvalgs arbejde.

Jeg vil være glad, dersom signalet i dag fra Folketinget bliver, at vi ikke vil acceptere forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, men ønsker en holdningsændring, og at vi ikke opgiver, men tager udfordringen op.

Jeg synes også, vi skal sende et signal til arbejdsmarkedets parter – både til arbejdsgivere og arbejdstagere – om at få gjort noget ved problemerne. Arbejdsmarkedets parter må gå foran i debatten og have en positiv indstilling over for de initiativer, der måtte blive taget på dette område.

Området er for vigtigt til, at vi skal haste en lovgivning igennem, for der er behov for en grundig debat. Lad os så til foråret lægge op til handling på baggrund af ministerens redegørelse.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg elsker jo at gøre fru Lone Møller glad, og derfor vil jeg gerne være med til – også på Venstres vegne – at sende det overordnede signal, at vi naturligvis er imod forskelsbehandling, som har sin baggrund i etnisk oprindelse, national herkomst, hudfarve eller religion, men jeg må med det samme også tilkendegive, at vi ikke kan støtte beslutningsforslaget fra SF.

Jeg har noteret mig, at der i bemærkningerne til beslutningsforslaget fra SF blandt andet står anført, at det ikke er SF's opfattelse, at lovgivning alene ændrer på menneskers adfærd. Det er jeg meget enig i. Venstre og jeg er meget reserverede over for at lovgive på dette område. Vi tror ikke, vejen frem er at politisere forholdet mellem de forskellige grupper i Danmark. Det er nemlig ikke ufarligt. I et multietnisk samfund som USA har den tidligere demokratiske formand for Senatets budgetkomité, Daniel Patrick Moynihan, for nylig netop advaret mod den politisering, som følger i kølvandet på lovgivning om etniske forhold på arbejdsmarkedet.

Jeg synes, at både SF og vi andre burde lægge os på sinde, hvad den moderate og højt estimerede demokrat udtaler om disse forhold med afsæt i en virkelighed, som er langt mere kompliceret end den danske virkelighed.

Faktisk er jeg af den mening, at det kan virke befordrende på potentielle konflikter mellem danskere på den ene side og indvandrere/flygtninge på den anden side, hvis vi lovgiver for detaljeret, for dermed vil SF jo i virkeligheden opnå præcis det modsatte af, hvad man ønsker, og det, man ønsker, kan jeg altså tilslutte mig.

Et andet problem ved forslaget, som det meget detaljeret og med en masse afgrænsningsproblemer ligger her, er, at vi meget vel risikerer at blande diskrimination sammen med arbejdsgiverens ledelsesansvar, og det er vi i Venstre meget på vagt over for. Vi er tilbøjelige til at me-

ne, at Folketinget allerede på flere punkter har blandet sig rigeligt i arbejdsgiverens ledelsesret og ledelsesansvar. Derfor vil jeg også gerne benytte lejligheden her til at slå fast, at det må stå arbejdsgiveren frit for at prioritere, også i en ansættelsessituation.

Der finder på mange måder diskrimination sted på arbejdsmarkedet. Det er tilladt at prioritere en høj person frem for en lav person til bestemte jobtyper. Det står arbejdsgiveren frit for at prioritere en ikkeryger frem for en ryger – det er diskriminerende over for mig selv – og på samme måde må det være op til arbejdsgiveren også at kunne stille krav om f.eks. påklædning i visse situationer, hvor krav til påklædning er en absolut nødvendighed. Det er en ret, som vi ikke vil være med til at fjerne.

Så jeg må sige, at vi er enige med Socialistisk Folkeparti og også med ministeren og den socialdemokratiske ordfører i, at vi skal gøre alt for at bekæmpe etnisk diskrimination. Det skal der ikke herske nogen tvivl om; det vil jeg også gerne benytte lejligheden til at tage afstand fra. Men det betyder som sagt ikke, at lovgivning og da slet ikke lovgivning, som ikke er gennemtænkt, og som hastes igennem i en situation, hvor vi afventer ministerens redegørelse, er den eviggyldige løsning.

Så med disse begrundelser skal jeg meddele, at vi agter at stemme imod beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

På baggrund af hr. Lars Løkke Rasmussens bemærkninger kunne jeg godt tænke mig at få oplyst, hvordan partiet Venstre fortolker grundlovens § 74.

Pia Christmas-Møller (KF):

I Det Konservative Folkeparti væmmes vi ved etnisk diskrimination. Vi tager skarpt afstand fra enhver form for etnisk diskrimination, og på det grundlag kan man sige, at vi har en vis sympati for hensigten bag SF's beslutningsforslag. Men vi er langt fra overbevist om, at det her er et egnet redskab til at bekæmpe etnisk diskrimination.

Der er flere grunde til, at vi ikke mener, at forslaget er egnet. For det første går det igen i forslaget, at forskelsbehandling er lig diskrimination. Det mener jeg ikke er rigtigt. Jeg mener faktisk, at der kan være situationer, hvor det at undlade at forskelsbehandle folk i realiteten vil være det samme som at diskriminere

dem. Jeg tror, det er meget farligt, hvis man sætter lighedstegn imellem diskrimination og forskelsbehandling. Der kan være nogle, der har behov for en særlig sproglig indsats og særlige uddannelses tilbud m.v. for at opfylde bestemte arbejdsfunktioner. Skulle en sådan forskelsbehandling ikke være rimelig? Jeg mener jo.

Jeg mener også, at forslaget lægger op til at gå ind på et arbejdsområde, som ikke hører hjemme her i Folketinget. Det er ikke vores arbejdsområde at definere i detaljen, hvordan arbejdsmarkedets parter skal finde ud af at få dagligdagen til at fungere på den enkelte virksomhed. Man er betænkelig tæt på at gribe ind i ledelsesretten og i hele det komplekse område, hvor det i og for sig er parterne, der hidtil har haft hovedrollerne. Det er vi principielt stærkt imod.

Arbejdsministeren har på en meget saglig måde redegjort for, hvilke initiativer der er i gang for at imødegå etnisk diskrimination, og arbejdsministeren har varslet en handlingsplan og en redegørelse. Jeg synes, at vi bør afvente arbejdsministerens udspil på området. Vi bør afvente og se virkningerne af og erfaringerne fra de initiativer, som allerede er igangsat bl.a. ved hjælp af de forskellige satspuljeforlig fra de seneste år.

Vi vil fra konservativ side gerne bidrage positivt til at bekæmpe etnisk diskrimination. Vi vil også gerne vurdere enkeltelementer i forslaget under udvalgsbehandlingen, men som helhed må vi afvise forslaget, som det foreligger.

Annette Just (FF):

For Fremskridtspartiet er det vigtigt, at mennesker er ligeværdige, hvad end de er kvinder, mænd eller har den ene eller den anden hudfarve, religion eller nationalitet. På arbejdsmarkedet er vi ligeværdige. Men vi ved jo godt, at det ikke er alle, der bliver behandlet ligeværdigt. Så langt vil jeg såmænd godt give de tidligere talere ret.

Men at gå så langt, som man har gjort i det beslutningsforslag, vi nu behandler, er nok i virkeligheden for detaljeret.

Vi mener stadig væk, at man burde tale om, at alle mennesker er ligeværdige på arbejdsmarkedet og så slippe for at have alle disse særregler for ligebehandling af kvinder og mænd, ligebehandling af folk med forskellig hudfarve, religion osv. Det risikerer i virkeligheden meget nemt at blive en diskriminerende regel, man på den måde laver.

Jeg må indrømme, at også jeg glæder mig til

at læse den redegørelse, som ministeren har lovet vil komme til foråret, for at se, om der er noget, vi kan gøre i den lovgivning, der findes i dag.

Jeg mener også, at vi skal sige til SF og melde klart ud, at der er mange gode og positive synspunkter i det her beslutningsforslag. Det glæder mig i virkeligheden, og jeg tror på, at mange af de her områder kan tages ind i den nuværende lovgivning. I den forbindelse må jeg da så som et enkelt punkt måske fremhæve, at det, at alle lærer at tale lige godt dansk, absolut er en fordel.

Vibeke Peschardt (RV):

Lad mig starte med at sige, at Det Radikale Venstre har en meget positiv holdning til målsætningen i forslaget. Vi synes, at der skal arbejdes endog meget ihærdigt med at komme diskriminationen på arbejdsmarkedet til livs. Vi ved, at den finder sted. De fremmede kommer alt for ofte bagest i køen, når arbejdsgiverne skal ansætte nogle.

Vi ved også, at den bedste måde at integrere de fremmede i det danske samfund på er at lukke dem ind i arbejdsfællesskabet. Det er ikke så mange dage siden, jeg i et blad, der hedder Ingeniøren, læste en artikel, der illustrerer problemet. Artiklen handlede om tre iranske ingeniører, der alle havde fået fine danske ingeniørexaminer og talte flydende dansk. Deres hverdag er, at de i jobsøgningssituationer aldrig nogen sinde bliver kaldt til en ansættelsessamtale, for de hedder hverken Petersen eller Hansen til efternavn.

Vi har også hørt om fremmede, der skifter navn eller køber blå kontaktlinser for at komme til at virke mere danske, sådan at de kan få en chance på arbejdsmarkedet. Sådan nogle eksempler er for mig helt groteske.

Det er besnærende, sådan som SF gør det, at omformulere ligebehandlingsloven. Den har jo virket utrolig godt, specielt hvad angår ansættelsesbeskyttelse af gravide kvinder. I den retning er det virkelig en lov, der har flyttet noget. Til gengæld er jeg lidt mere usikker på, om det lige er den model, der er den mest egnede til at fremme det mål, vi mener skal prioriteres højest i hvert fald i første omgang, nemlig at få danske arbejdsgivere til at ansætte de fremmede. Det er et spørgsmål om holdninger, vaner, følelser og fordomme.

I Det Radikale Venstre har vi en fornemmelse af, at Danmark ikke helt er ajour med sine inter-

nationale forpligtelser i det spørgsmål. I ILO's konvention nummer 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv - Danmark har ratificeret konventionen i 1960, og det er i virkeligheden også den, som er i hvert fald en del af grundlaget for ligebehandlingsloven - står der, at Danmark forpligter sig til at udforme og følge en politik, der tager sigte på at tilpasse de nationale forhold, at fremme ligestillingen og fjerne forskelsbehandlingen. Og så står der en masse mere om fremmede i beskæftigelse og erhverv.

Vi ved godt i vort parti, at den sag er både vanskelig og følsom. Derfor fortjener den også megen opmærksomhed og en grundig behandling, før vi træffer beslutning om, hvordan der skal lovgives, herunder hvordan vi på en ordentlig måde kan få inddraget parterne på arbejdsmarkedet, som efter vor opfattelse er de vigtigste brikker med hensyn til, hvordan tingene fremover skal udvikle sig.

Vi er meget glade for ministerens og SF's positive indgang til sagen, og vi synes, det er utrolig godt, at diskussionen er blevet rejst. Jeg vil i den forbindelse godt nævne FN's racismekonvention, som Danmark har ratificeret, og som vi godt kunne tænke os skulle indgå i overvejelserne. Jeg er bekendt med, at der er overvejelser i gang om - det er der i hvert fald i Det Radikale Venstre - at denne racismekonvention bliver gennemført i dansk ret på linje med, hvad der er sket med menneskerettighedskonventionen.

Tak til SF, fordi de har rejst sagen. Det er vigtigt at få taget hul på denne her byld.

Søren Søndergaard (EL):

Man kan vel sige, at det er en lille smule sørgeligt, at vi her knap 150 år efter grundlovens vedtagelse bliver nødt til at diskutere - og forhåbentlig vedtage - et forslag om ligestilling i ansættelse og uddannelsesforhold uanset etnisk oprindelse, national herkomst, hudfarve eller religion.

I grundlovens § 74 står der jo, at »alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov«. Det er klart, at den paragraf selvfølgelig kan fortolkes, men intentionen bag denne paragraf kan der vel ikke være nogen tvivl om. Virkeligheden er jo, at der på arbejdsmarkedet er en masse indskrænkninger lige præcis i det, man kan kalde den frie og lige adgang til erhverv.

Et af de mere ubehagelige eksempler er ar-

bejdsgiverens lovlige brug – jeg gentager: lovlige brug – af arbejdsformidlingen til at sortere arbejdskraften, vel at mærke ikke at sortere arbejdskraften efter kvalifikationer, ikke at sortere arbejdskraften efter uddannelse, ikke at sortere arbejdskraften efter evner, ikke at sortere arbejdskraften efter en påkrævet påklædning, der er i overensstemmelse med det job, der skal udføres, men alene efter ansøgerens hudfarve, religion eller etniske oprindelse. Det er arbejdsgeberens fuldt lovlige ret, og det er selvfølgelig det, der er baggrunden for, at vi er positive over for SF's forslag. Det er også derfor, vi er positive over for det debatoplæg med et konkret lovfor-slag, der er udviklet af arbejderbevægelsens internationale forum, og som er lagt frem her på det sidste.

Der er nogle steder, hvor man måske kunne lave nogle tilføjelser til SF's forslag, eller hvor man i hvert fald kunne have nogle diskussioner. I visse lande, som vi normalt sammenligner os med, f.eks. Holland og Storbritannien, har man faktisk indført et princip med omvendt bevisførelse. Det vil sige, at en arbejdsgiver i visse situationer skal bevise, at hans fravalg af en bestemt type arbejdskraft ikke er et udtryk for diskrimination. F.eks. har man i Holland haft en sag, hvor man har krævet af en arbejdsgiver, at han skulle bevise, at der ikke var tale om diskrimination i en situation, hvor han i det pågældende område, hvor der var 30-40 pct. farvede indbygere, udelukkende ansatte hvide personer. Årsagen til, at man har en sådan lovgivning, er selvfølgelig, at der for den enkelte, der bliver diskrimineret, er store problemer med at bevise, at man faktisk har været udsat for diskrimination, fordi diskriminationen først optræder, når den ses sammenhængende i forhold til hele gruppen. Det er ikke så meget det, at den enkelte bliver afvist; det er det, at alle sorte, der søger job, bliver diskrimineret.

Et andet punkt, som man kunne diskutere, er, hvordan vi formulerer det – det gælder især punkt 8 i forslaget – således at vi ikke afskærer os fra en positiv særbehandling, f.eks. i forbindelse med jobannoncer.

Mellemfolkeligt Samvirke har taget et initiativ til direkte at opfordre arbejdsgivere til at skrive i jobannoncer, at man ser positivt på ansøgere fra etniske minoriteter, og det er klart, at et resultat af lovgivningen selvfølgelig nødig skulle være, at den slags ikke kunne skrives i jobannoncer.

Så kort sagt: Plus-minus en træskolængde ser Enhedslisten positivt på forslaget, og vi vil bi-

drage aktivt til dets vedtagelse, f.eks. med ca. seks stemmer her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Nu har hr. Søren Søndergaard været så venlig at citere fra grundlovens § 77 – undskyld, § 74. § 77 er jo den, der handler om trykkefrihed, og det er jo for resten en af de bestemmelser, vi i mange år i hvert fald i en moderne fortolkning heller ikke har efterlevet, fordi vi ikke har fri adgang til at etablere f.eks. landsdækkende tv-kanaler. Men det var et sidespring.

Hr. Søren Søndergaard har været så venlig at citere fra grundlovens § 74, som siger, at »alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov«, og det er Venstre og jeg naturligvis enige i.

Nu er det sådan ifølge almindelig anerkendt statsret, at grundlovens frihedskatalog er vendt mod Folketinget. Det er et pålæg til Folketinget om ikke at lovgive i strid med grundlovens frihedskatalog, og mig bekendt findes der ikke lovgivning i Danmark, som virker diskriminerende i forhold til de emner, der er til debat her i dag, og i det omfang der måtte findes sådan lovgivning, vil vi selvfølgelig meget gerne være med til at diskutere det.

Jeg vil gerne gentage, hvis jeg ikke fik formuleret mig klart nok, at Venstre ikke støtter nogen form for etnisk diskrimination, men det er ikke nødvendigvis det samme som forskelsbehandling at gå ind på ideer om omvendt bevisbyrde. Det er altså at lægge ved til et bål, som ikke er tændt endnu.

Vi mener, at vi skal nærme os en løsning på denne sag ved hjælp af holdninger. Det er holdninger, vi skal drøfte, og jeg vil meget gerne være med til at diskutere det. Vi vil også meget gerne være med til at sende et signal til arbejdsmarkedets parter om at tage denne her diskussion.

Det, vi er reserverede over for, er at lovgive detaljeret med alle de afgrænsningsproblemer m.v., som det medfører.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Som jeg også nævnte i mit indlæg, er jeg da fuldstændig enig i og har forståelse for, at man selvfølgelig kan diskutere fortolkningen af netop det punkt i forslaget. Det, jeg prøvede at sige noget om, var intentionen, og derfor ønskede vi at få Venstres syn på det.

Men problemet er jo, at vi altså på det her område har en situation, hvor vi ikke har lovgivning mod diskrimination. Jeg vil godt tillade mig at citere et brev, som arbejdsministeren har sendt til Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, hvor der i det sidste afsnit står: »Jeg vil gerne sige meget klart, at jeg på ingen måde finder det acceptabelt, at arbejdsgivere stiller diskriminerende krav, når de henvender sig til AF, arbejdsformidlingen.«

Men som situationen er i dag, hvor der ikke findes noget forbud mod diskrimination i en ansættelsessituation, kan hverken jeg eller nogen anden gribe ind. Det betyder altså, at vi har en situation, hvor en diskrimination rent faktisk lovligt finder sted, fordi der ikke eksisterer en lov, og så kan man jo fortolke frem og tilbage og stille spørgsmålet igen, f.eks. til partiet Venstre: Er det i overensstemmelse med ånden i grundloven?

Anne Baastrup (SF):

Jeg takker for de mange positive ord, men ord er ikke nok.

Til arbejdsministeren vil jeg blot sige, at vi jo i bemærkningerne skriver om de her meget fine initiativer, som regeringen har taget, og det er vi meget tilfredse med. Det er bare ikke nok. Vi bliver nødt til at lovgive om det.

Erfaringerne fra ligebehandlingsloven har medført, at ingen arbejdsgivere med respekt for sin egen pengepung vil diskriminere kvinderne i forhold til mændene.

Arbejdsministeren tilslutter sig formålet, og det gør alle her i salen, men det er det endelige punkt, nemlig lovgivningen, der skiller.

Til fru Lone Møller: Det er fuldstændig rigtigt, at der ikke findes snuptagsløsninger. Men vi bliver nødt til at spille på flere tangenter, herunder lovgivningen. Det har vist sig, at de mange forskellige initiativer, der er taget inden for de sidste år, ikke har været nok, og et signal om, at Folketinget – og det er netop det, der vil ske i dag – ikke er parat til at vedtage lovgivning, er ikke noget godt signal.

Til hr. Lars Løkke Rasmussen: Det var rart at høre, at Venstre var så klart imod forskelsbehandling, men hvad så? Sagen er jo den, at Venstre har accepteret ligebehandlingsloven, der drejer sig om mænd og kvinder, og sagen er jo også den, at det rent faktisk er gået ret godt. Det er ikke mange kvinder, der bliver diskrimineret, alene fordi de er kvinder. Så er der mange andre grunde. Men der er faktisk sket et meget stort

spring fra dengang, vi fik ligebehandlingsloven, til nu.

Så vil jeg godt gøre opmærksom på, at Danmark og Belgien er de eneste lande i EU, som ikke har en lovgivning på arbejdsmarkedsområdet, der forbyder diskrimination. Det synes jeg er en tanke værd.

Hr. Lars Løkke Rasmussen påpeger alle afgrænsningsproblemerne. Sagen er den, at jeg har lagt det her beslutningsforslag meget tæt op ad ligebehandlingsloven. De afgrænsningsproblemer, som hr. Lars Løkke Rasmussen er bange for, er løst ved en intensiv domstolspraksis gennem de sidste 14 år.

Så påpeger hr. Lars Løkke Rasmussen hensynet til arbejdsgiverne, og det er selvfølgelig et klart Venstresynspunkt. Men så vil jeg også godt sige, at der rent faktisk findes arbejdsgivere, som har brug for denne støttelovgivning. Jeg har selv mødt en automekaniker, som af sine kunder fik at vide, at nu ville de ikke længere betjenes af en pakistansk lærling. Hvis han kunne henvise til, at dette krav var ulovligt, ville han have stået meget stærkere.

Til fru Pia Christmas-Møller og i den forbindelse også til hr. Søren Søndergaard: Begge ordførere er bekymrede for, at det ikke vil være muligt at lave en forskelsbehandling af positiv karakter. Sagen er den, at vi i pkt. 12 samt i pkt. 2 har taget højde for lige præcis det her problem. Vi foreslår, at arbejdsministeren, således som det også delvis er tilfældet i ligebehandlingsloven, får mulighed for at træffe beslutninger om positive, konkrete forskelsbehandlingsinitiativer.

Det undrer mig lidt, at fru Pia Christmas-Møller er så bekymret for en lovgivning på lige præcis det her område, idet fru Pia Christmas-Møller må erindre, at en af de varmeste fortalere for en lov om ligebehandling af mænd og kvinder var den pågældende ordfører på det tidspunkt.

Det er korrekt, at forslaget fremtræder detaljeret, men det handler om, at vi rent faktisk har ønsket at lægge os meget tæt op ad loven om ligebehandling af mænd og kvinder netop for ikke at løbe ind i problemer, som man ikke umiddelbart kunne overskue.

Til fru Annette Just: Jeg var meget glad for det tilsagn, som fru Annette Just kom med. Jeg kan forstå, at fru Annette Just foretrækker, at vi udvider loven om ligebehandling af mænd og kvinder til også at omfatte etniske mindretal og andre. Det er ikke lige det, vi måske synes er det smarteste, men vi kan altid tale om det.

Så rejser hr. Søren Søndergaard spørgsmålet om bevisbyrdefordelingen. Vi har naturligvis haft de overvejelser, idet vi klart har kunnet se, at spørgsmålet om omvendt bevisbyrde i forbindelse med afskedigelse på grund af graviditet har givet meget klare domstolsafgørelser, men netop for ikke at gå for langt i det første skud omkring et initiativ på det her område har vi valgt at holde os til den almindelige formulering, når det drejer sig om det almindelige forbud mod diskrimination.

Fru Vibeke Peschardt beskrev nøje de meget ubehagelige historier, som vi alle sammen mere eller mindre hører om, og derfor er det uhyre beklageligt, at Det Radikale Venstre ikke er parat til at vælge SF's løsning. Men jeg har noteret mig, at fru Vibeke Peschardt ikke afviser lovgivning på området. Fru Vibeke Peschardt mener, at arbejdsmarkedets parter bør løse denne sag. Jeg vil bare erindre fru Vibeke Peschardt om, at det tog LO og DA 12 år, før de lavede en ligebehandlingsaftale på dette område. Jeg har ikke tålmodighed til at vente. Det vil vare 25 år, før DA og LO kommer i gang, hvis de ikke har en lovgivning.

Sagen er den, at forslaget er baseret på en udvikling, som er meget betænkelig. Indvandrere er i stigende grad ramt af arbejdsløshed, og det må standses, fordi enhver integration forudsætter adgang til arbejdsmarkedet. SiD har således konstateret, at 43 pct. af forbundets udenlandske medlemmer er arbejdsløse, og sammenholdt med SiD's generelle arbejdsløshedsprocent på 23 pct. er det voldsomt. Fordelt på oprindelsesland ser vi klart billedet - diskriminationen er ekstrem. 53,4 pct. af tyrkiske indvandrere i SiD er arbejdsløse, 62,2 af pakistanske osv. Det er uholdbart. Disse tal er kimen til en uacceptabel udvikling.

Problemet er, at det netop sker i overgangen fra skolen til arbejdsmarkedet. Indenrigsministeriets statistik viser, at kun 65 pct. af samtlige udenlandske elever har opnået en uddannelsesplads hos en privat arbejdsgiver mod 82 pct. af samtlige elever. Det er ikke motiverende tal for en ung tyrkisk dreng, der starter i skolen.

SF har som sagt lagt op til en lovgivning, der svarer til en 14 år gammel lov om ligebehandling af mænd og kvinder, og jeg vil godt understrege, som det også er skrevet i bemærkningerne, at vi ikke tror, at lovgivning flytter noget, men det kan være et vink med en vognstang til arbejdsgivere og andre om, at det er vejen. Og så har jeg den sidste pointe: Det offentlige ar-

bejdsmarked vil være forpligtet til at følge loven. Og sagen er i al sin korthed den, at hvis politibetjenten kommer fra Pakistan og oplæseren i DR's TV-Avis kommer fra Somalia, så vil det give en udvikling, som vi bliver nødt til at understøtte.

Jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan få den positive holdning, som vi alle har her i salen, omsat til lovgivning. Og det må gerne ske snart.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg kan godt forstå, at fru Anne Baastrup ikke har tålmodighed til at vente 12 år. Det synes jeg også er længe. Men en gang imellem er det nødvendigt. Jeg har også kun lidt tålmodighed, men det tog trods alt tre år i dette Ting efter meget store forberedelser og lobbyarbejde bare at få vedtaget omvendt bevisbyrde i forbindelse med afskedigelse. Det kan godt være, at man ikke kan lide det, men sådan er virkelighedens verden, hvis man ikke selv kan bestemme det hele, men også skal have andre til at synes, at ideerne er gode.

Så synes jeg, at fru Anne Baastrup fordrejer tingene, når hun siger, at det er et dårligt signal at sende herfra, at vi ikke ønsker en lovgivning. Jeg sagde netop på Socialdemokratiets vegne, at det meget vel kunne være, at det var nødvendigt med en lovgivning, men som på så mange andre områder, hvor man har iværksat en masse initiativer, som man ikke har set virkningen af, synes jeg, det er hensigtsmæssigt - også for at få så god en lovgivning som muligt - at man kikker på: Hvad er der så sket? Hvad kan vi bruge, og hvad kan vi ikke bruge? Det var netop det, jeg sagde at jeg ville holde arbejdsministeren fast på, få en konklusion på de mange tiltag, der er iværksat, og ud fra det vurdere, om der så var behov for en lovgivning. Og er der det, må vi tage det spørgsmål op på det tidspunkt. Det var et klart signal fra Socialdemokratiets side om, at måske er det nødvendigt med en lovgivning, og ikke, at det ikke var, sådan som fru Anne Baastrup gerne ville have det til at fremstå.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg tror, at det er en misforståelse at tro, at signaler alene kan udsendes gennem Folketingstidende. Det er en misforståelse, der har hersket her på Borgen i mange år.

Jeg synes, at det signal, som fru Anne Baastrup skulle tage med sig hjem, er signalet

om, at alle ordførere, der har været på talerstolen under denne debat, har sagt, at vi ikke ønsker nogen forskelsbehandling, nogen diskrimination.

Det, der alene er spørgsmålet, er, om det mål skal forfølges gennem detaljeret lovgivning eller ej. Derfor vil jeg gerne spørge fru Anne Baastrup, når fru Anne Baastrup nu siger, at Belgien og Danmark er de eneste to lande, der ikke har en lovgivning på det her område, om det er sådan, at problemerne på dette område dokumenterbart er større i Belgien og i Danmark end i de øvrige EU-medlemslande.

Eksemplet med den pakistanske lærling er selvfølgelig et godt eksempel, men det, der er interessant ved eksemplet, er jo kundens reaktion, den kunde, der ikke vil betjenes af en pakistansk lærling. Og det ændrer vi ikke på ved en lovgivning, der påbyder arbejdsgiveren noget bestemt i ansættelsessituationen; det påvirker vi ved at lave et stykke oplysningsarbejde over for den danske befolkning.

Så vil jeg til sidst sige med hensyn til det offentlige som arbejdsgiver, at jeg har i hvert fald den antagelse, som jeg tror er rigtig, at de almindelige forvaltningsretlige lighedsgrundsætninger også gælder, når det offentlige udøver forvaltning i relation til f.eks. ansættelsessituationer. Så jeg er af den formening, at det ikke er lovmedholdeligt ud fra almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, hvis det offentlige som arbejdsgiver diskriminerer.

Annette Just (FP):

Jeg synes, jeg er nødt til at repetere for fru Anne Baastrup, at det, jeg sagde, var, at jeg talte om ligeværdighed på arbejdsmarkedet. Og jeg mener stadig – og det mente jeg også, dengang vi havde diskussionen om mænd og kvinder på arbejdsmarkedet – at vi er ligeværdige, når vi går ud på arbejdsmarkedet, hvad enten vi er mænd eller kvinder; da er vi arbejdsmennesker. Præcis det samme mener jeg burde gælde, når man f.eks. taler om nogen, der har brune øjne, som jeg har, eller nogen af den anden nationalitet, anden religion eller hudfarve, eller hvad det nu kunne være. Vi skal være ligeværdige på arbejdsmarkedet. Det betyder ikke, at Fremskridtspartiet eller jeg går ind for, at vi skal give særbehandling til enkeltgrupper. Vi gik rent faktisk også imod særbehandling af kvinder på arbejdsmarkedet, for vi mener, at det er diskriminerende over for kvinder at give særbehandling på den måde. Så er de nemlig sat over i en

særlig gruppe. Jeg er bange for, at vi gør præcis det samme, hvis vi giver særbehandling til nogen med en anden hudfarve. Jeg mener, at det i virkeligheden ville være ganske forfærdeligt, hvis vi gjorde det.

Jeg tror, at vi skulle gøre en ting, som er meget, meget vigtigere, og som måske vil have meget større effekt, nemlig at efterleve grundlovens § 74.

Og så må jeg indrømme, at jeg er dybt forbløffet over, at ministeren efter det citat, vi fik læst højt før, kan svare, at ministeren ikke kan gøre noget, hvis arbejdsgivere i deres henvendelse til arbejdsformidlingen ønsker én speciel gruppe arbejdere frem for en anden speciel gruppe. Hvis det er ministerens fortolkning af grundlovens § 74, er der noget, jeg ikke har forstået. Og så tror jeg i øvrigt, at der er sådan ca. 178 mennesker herinde i Folketinget, der ikke har forstået det rigtigt, og så vil det da være interessant at høre, hvordan arbejdsministeren fortolker grundlovens § 74, meget mere interessant end det var for Venstres vedkommende.

Vi går ikke ind for diskriminering, vi går ind for ligeværdighed på arbejdsmarkedet, når man har lige uddannelse. Men selvfølgelig er vi også opmærksom på, at nogle af de grupper, vi taler om her, har et særligt problem, og det er deres dansk. Og dér mener jeg – men det hører måske ikke hjemme her, det er nok nærmere i Undervisningsudvalget – at vi skal gøre en større indsats for at lære dem at tale dansk, for det kan give problemer, det erkender jeg.

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Fru Annette Just har en helt særlig evne til at blande tingene sammen, og jeg ved ikke rigtig, om jeg orker på det her tidspunkt efter snart 6-7 timers debat at sætte fru Annette Just ind i følgende i virkeligheden banalitet.

Vi lever i et samfund, hvor retten til at lede og fordele arbejdet ligger hos arbejdsgiverne. Det er der nogle der kan lide, og det er der også nogle der ikke kan lide. Jeg har forstået Fremskridtspartiets holdning på den måde, at man godt kan lide, at det er sådan, og når det er sådan, er det også arbejdsgiveren, der bestemmer, hvilke mennesker af dem, der bliver sendt ud fra arbejdsformidlingen, han eller hun vil ansætte. Det er det, jeg har svaret på i det brev, som i virkeligheden meget kort blev citeret af hr. Søren Søndergaard. Og det er den faktiske kendsgerning, at sådan er nu engang systemet, og det er det, som SF's forslag godt vil forsøge at

presse i en anden retning, så det ikke kommer til at virke diskriminerende i ansættelsessituationen.

Så vil jeg godt sige til fru Anne Bastrup, at jeg syntes, det var en forkert konklusion, forslagsstilleren drog af denne debat, en konklusion, som i mine øren lød, som om det er lovgivningen, der skiller, altså der skulle være nogle partier, som kun havde ord, og så var der andre partier, som havde både ord og lovgivning, og at der dermed ville blive sendt et signal ud fra denne debat om, at man ikke ønskede lovgivning.

Det var faktisk ikke det, der blev sagt. Det blev ikke sagt af regeringspartiernes ordførere, og det er ikke blevet sagt af mig. Jeg har sagt, at vi har arbejde i gang, arbejdsgrupper, og der er et ansættelsesretsudvalg, hvis arbejde bliver færdig til foråret. Dette ansættelsesretsudvalg har til formål at kigge det ansættelsesretlige grundlag i vores lovgivning igennem, og her er det også i formålet for udvalgets arbejde klart beskrevet, at man også skal henholde sig ikke bare til dansk lovgivning, men også til FN-konventioner, til nordiske konventioner og til EU-lovgivning, og hvis der skulle være huller i den danske lovgivning på arbejdsmarkedet, er det faktisk meningen, at der skal lovgives efterfølgende. Jeg har refereret til, at der er nogle arbejdsgrupper i gang, jeg har refereret til et tværministerielt udvalg, og jeg synes ikke, der er tale om en skillelinje imellem ord og lovgivning på den ene side og kun ord på den anden side, men der er tale om at skabe det bedste grundlag for den rigtige lovgivning, og den rigtige lovgivning er en lovgivning, som ikke åbner for og ikke giver anledning til diskrimination.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu er jeg selvfølgelig meget ked af at være årsag til, at debatten trækker ud, men jeg må indrømme, at jeg ikke helt forstod arbejdsministerens sidste bemærkning om brevet til Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination fra den 17. november, det vil sige relativt for nylig. For som jeg forstod arbejdsministeren nu, forklarede arbejdsministeren, at arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet betød, at når personen kom ud med sin ansøgning på arbejdspladsen, kunne arbejdsgiveren jo ansætte den, som arbejdsgiveren ønskede.

Men det er altså noget lidt andet, arbejdsministeren har skrevet i det her brev, og derfor vil jeg godt citere det en gang til, lidt langsommere:

»Jeg vil gerne sige meget klart, at jeg på ingen måde finder det acceptabelt, at arbejdsgivere stiller diskriminerende krav, når de henvender sig til arbejdsformidlingen.« – altså ikke når folk kommer ud til dem efter at være kommet fra arbejdsformidlingen, men at de stiller diskriminerende krav, når de henvender sig til arbejdsformidlingen.

Og arbejdsministeren fortsætter så:

»Men som situationen er i dag, hvor der ikke findes noget forbud mod diskrimination i en ansættelsessituation, kan hverken jeg eller nogen anden gribe ind.«

Det betyder vel, at i og med at vi ikke har nogen lovgivning, så kan der ikke gribes ind over for, at arbejdsgivere stiller diskriminerende krav til arbejdsformidlingen. Eller er der noget, jeg har misforstået?

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Det, jeg har svaret på i det brev, er, hvorvidt arbejdsgiverne over for arbejdsformidlingen kan stille krav, som enten direkte eller indirekte udelukker indvandrere og flygtninge. Det er der faktisk ikke nogen mulighed for at sætte bestemte regler op for, og vi kunne passende bruge denne lejlighed, hvor dette nu indgår i det øvrige arbejde, der foregår, til at finde ud af: Hvordan kan man i hvert fald i forhold til det offentlige system sikre, at der ikke sker en diskrimination?

Det næste er så i ansættelsessituationen, og det er dér, der så ikke er nogen lovgivningsmuligheder heller, for hvordan skal vi sikre os i en situation, hvor arbejdsgiveren har retten til at lede og fordele arbejdet, har retten til at ansætte den med de brune øjne eller den med de blå øjne eller den, der kan tale perfekt dansk eller nørrebrosk eller vesterbrosk, eller den, der kan det måske lidt mindre godt, hvordan kan vi gøre det i det samfund, som vi nu har? Vi har fundet en konstruktion i forhold til mand/kvinde. Spørgsmålet er, om det skal være den samme, lige præcis den samme konstruktion i forhold til indvandrere og flygtninge. Det er det, der skal findes et beslutningsgrundlag for: hvordan vi gør det så sikkert og så godt som muligt for både indvandrere og danskere.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er glad for, at vi får slået et syvtommersøm i og får arbejdsministerens bekræftelse på, at arbejdsgivere i dag fuldt lovligt stiller diskrimine-

rende krav, når de henvender sig til arbejdsformidlingen, og jeg er glad for også på den måde at få bekræftet, i hvert fald på mine og på Enhedslistens og forhåbentlig også på andres vegne, at der dér fortsat er behov for en lovgivning, som forhindrer det fremover.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Som udenforstående med hensyn til denne brevveksling er det jo svært at forholde sig til løsrevne citater, og det kunne derfor være interessant for så vidt at bede hr. Søren Søndergaard om at citere hele brevet, for jeg kunne have på fornemmelsen, at det, som brevet i virkeligheden går ud på, er, hvorvidt arbejdsformidlings-systemet fremadrettet kan afbryde et samarbejde med en arbejdsgiver, som stiller krav af en bestemt type. Og så synes jeg, at sagen er lidt en anden end det, som hr. Søren Søndergaard her har redegjort for.

Anne Baastrup (SF):

Nu vil jeg ikke forlænge debatten. Jeg kan konstatere, at arbejdsministeren snart kommer med noget, der lander i retning af en eller anden form for lovgivning. Jeg kan også konstatere, at fru Annette Just i hvert fald har fundet et enkelt punkt, hvor der klart bør ske et eller andet, om det nu skal være lovgivning eller noget andet. Men jeg har forstået, at fru Annette Just mener, at der skal ske noget, og det er jeg glad for.

Til hr. Lars Løkke Rasmussen: Statistikkerne viser, at mennesker, der er indvandrere og flygtninge, ikke er ansat inden for det offentlige

i stillinger, hvor de har en yderposition. De gør rent og den slags. De er ikke i de ledende stillinger, de er ikke i front. Det skal vi have ændret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 2. december 1994, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.54.